

Verklaring van Toepasselijkheid

NEN-ISO/IEC 27001:2013

Versie 1.0

(Publiek)

Activatie Verklaring van Toepasselijkheid

Voor u ligt de definitieve Verklaring van Toepasselijkheid (VVT) van Avinty Jeugdzorg en Gehandicaptenzorg (vervolg Avinty JZ&GZ) waarin de borging is beschreven van het informatieveiligheidsbeleid conform NEN-ISO/IEC 27001:2013. De VVT beschrijft het normenkader waar de organisatie zich aan committeert en beschrijft eventuele redenen van uitsluiting.

Scope

De VVT strekt zich uit over de onderneming Avinty JZ&GZ. Het richt zich op de informatiebeveiliging gerelateerd aan het ontwikkelen, onderhouden en ondersteunen bij een correcte werking van een Elektronisch Cliënten Dossier en Elektronisch Patiëntendossier voor de sectoren Jeugdzorg, Gehandicaptenzorg en Geestelijke Gezondheidszorg.

Deze VVT is bestemd voor alle werknemers van Avinty JZ&GZ en haar stakeholders. Het gehanteerde Information Security Management System (ISMS) is van toepassing op de bedrijfsprocessen.

Verantwoordelijkheden

De reikwijdte van de VVT is vastgesteld in samenspraak met het directieteam. Met het ondertekenen is het de verantwoordelijkheid van de directie om de maatregelen te treffen die noodzakelijkerwijs volgen uit het ISMS. Toetsing van het NEN-ISO/IEC 27001 ISMS vindt plaats door geaccrediteerde certificatie instelling. Om het ISMS doeltreffend en efficiënt te houden treft de organisatie jaarlijks de nodige maatregelen en acties met de benodigde resources.

Ondertekend namens het directieteam van Avinty JZ&GZ		
Naam	Mark Scharloo	<i>Handtekening</i>
Functie	Directie	
Plaats	Veenendaal	
Datum	19-02-2021	

MET DE ONDERTEKENING ACTIVEERT EN BORGT AVINTY JEUGDZORG EN
GEHANDICAPTENZORG HET NORMENKADER ALS VOLGT:

Normeisen niet van toepassing.

#	Beheersingsmaatregel	Toelichting
11.1.6	Laad- en loslocatie	Uit de risicoanalyse komt naar voren dat Avinty JZ&GZ niet beschikt over een laad- en loslocatie.

Normeisen van toepassing

Op basis van de risicoanalyse is vastgesteld dat de normeisen in onderstaande tabel van toepassing zijn voor Avinty JZ&GZ. De tabel beschrijft naast de beheersmaatregelen ook de context die op de eis van toepassing is binnen Avinty JZ&GZ, als het gaat om:

- Risicoanalyse (R);
- Beleid (B);
- Wet & regelgeving (W);
- Contractueel (C).

05 Informatiebeveiligingsbeleid

#	Paragraaf	R	B	W	C	Maatregel	Status
5.1 Aansturing door de directie van de informatiebeveiliging							
5.1.1	Beleidsregels voor informatiebeveiliging		X			Ten behoeve van informatiebeveiliging moet een reeks beleidsregels worden gedefinieerd, goedgekeurd door de directie, gepubliceerd en gecommuniceerd aan medewerkers en relevante externe partijen.	Geïmplementeerd
5.1.2	Beoordelen van het informatiebeveiligingsbeleid	X				Het beleid voor informatiebeveiliging moet met geplande tussenpozen of als zich significante veranderingen voordoen, worden beoordeeld om te waarborgen dat het voortdurend passend, adequaat en doeltreffend is.	Geïmplementeerd

06 Organiseren van informatiebeveiliging

#	Paragraaf	R	B	W	C	Maatregel	Status
6.1 Interne organisatie							
6.1.1	Rollen en verantwoordelijkheden bij informatiebeveiliging	X	X			Alle verantwoordelijkheden bij informatiebeveiliging moeten worden gedefinieerd en toegewezen.	Geïmplementeerd
6.1.2	Scheiding van taken	X	X			Conflicterende taken en verantwoordelijkheidsgebieden moeten worden gescheiden om de kans op onbevoegd of onbedoeld wijzigen of misbruik van de bedrijfsmiddelen van de organisatie te verminderen.	Geïmplementeerd
6.1.3	Contact met overheidsinstanties				X	Er moeten passende contacten met relevante overheidsinstanties worden onderhouden.	Geïmplementeerd
6.1.4	Contact met speciale belangengroepen	X	X			Er moeten passende contacten met speciale belangengroepen of andere gespecialiseerde beveiligingsfora en professionele organisaties worden onderhouden.	Geïmplementeerd
6.1.5	Informatiebeveiliging in projectbeheer		X			Informatiebeveiliging moet aan de orde komen in projectbeheer, ongeacht het soort project.	Geïmplementeerd

6.2 Mobiele apparaten en telewerken							
6.2.1	Beleid voor mobiele apparatuur	X	X			Beleid en ondersteunende beveiligingsmaatregelen moeten worden vastgesteld om de risico's die het gebruik van mobiele apparatuur met zich meebrengt te beheren.	Geïmplementeerd
6.2.2	Telewerken		X			Beleid en ondersteunende beveiligingsmaatregelen moeten worden geïmplementeerd ter beveiliging van informatie die vanaf telewerklocaties wordt bereikt, verwerkt of opgeslagen.	Geïmplementeerd

7. Veilig personeel

#	Paragraaf	R	B	W	C	Maatregel	Status
7.1 Voorafgaand aan het dienstverband							
7.1.1	Screening	X		X		Verificatie van de achtergrond van alle kandidaten voor een dienstverband moet worden uitgevoerd in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving en ethische overwegingen en moet in verhouding staan tot de bedrijfseisen, de classificatie van de informatie waartoe toegang wordt verleend en de vastgestelde risico's.	Geïmplementeerd
7.1.2	Arbeidsvoorwaarden	X		X	X	De contractuele overeenkomst met medewerkers en contractanten moet hun verantwoordelijkheden voor informatiebeveiliging en die van de organisatie vermelden.	Geïmplementeerd

7.2 Tijdens het dienstverband						
7.2.1	Directieverantwoordelijkheden			X	De directie moet van alle medewerkers en contractanten eisen dat ze informatiebeveiliging toepassen in overeenstemming met de vastgestelde beleidsregels en procedures van de organisatie.	Geïmplementeerd
7.2.2	Bewustzijn, opleiding en training ten aanzien van informatiebeveiliging	X	X		Alle medewerkers van de organisatie en, voor zover relevant, contractanten moeten een passende bewustzijnsopleiding en -training krijgen en regelmatige bijscholing van beleidsregels en procedures van de organisatie, voor zover relevant voor hun functie.	Geïmplementeerd
7.2.3	Disciplinaire procedure	X			Er moet een formele en gecommuniceerde disciplinaire procedure zijn om actie te ondernemen tegen medewerkers die een inbreuk hebben gepleegd op de informatiebeveiliging.	Geïmplementeerd
7.3 Beëindiging en wijziging van dienstverband						
7.3.1	Beëindiging of wijziging van verantwoordelijkheden van het dienstverband	X	X		Verantwoordelijkheden en taken met betrekking tot informatiebeveiliging die van kracht blijven na beëindiging of wijziging van het dienstverband moeten worden gedefinieerd, gecommuniceerd aan de medewerker of contractant, en ten uitvoer worden gebracht.	Geïmplementeerd

8. Beheer van bedrijfsmiddelen

#	Paragraaf	R	B	W	C	Maatregel	Status
8.1 Verantwoordelijkheid voor bedrijfsmiddelen							
8.1.1	Inventariseren van bedrijfsmiddelen		X			Informatie, andere bedrijfsmiddelen die samenhangen met informatie en informatieverwerkende faciliteiten moeten worden geïdentificeerd, en van deze bedrijfsmiddelen moet een inventaris worden opgesteld en onderhouden.	Geïmplementeerd
8.1.2	Eigendom van bedrijfsmiddelen		X		X	Bedrijfsmiddelen die in het inventarisoverzicht worden bijgehouden moeten een eigenaar hebben.	Geïmplementeerd
8.1.3	Aanvaardbaar gebruik van bedrijfsmiddelen		X		X	Voor het aanvaardbaar gebruik van informatie en van bedrijfsmiddelen die samenhangen met informatie en informatieverwerkende faciliteiten moeten regels worden geïdentificeerd, gedocumenteerd en geïmplementeerd.	Geïmplementeerd
8.1.4	Teruggeven van bedrijfsmiddelen		X		X	Alle medewerkers en externe gebruikers moeten alle bedrijfsmiddelen van de organisatie die ze in hun bezit hebben bij beëindiging van hun dienstverband, contract of overeenkomst teruggeven.	Geïmplementeerd
8.2 Informatieclassificatie							
8.2.1	Classificatie van informatie	X	X			Informatie moet worden geclassificeerd met betrekking tot wettelijke eisen, waarde, belang en gevoeligheid voor onbevoegde bekendmaking of wijziging.	Geïmplementeerd
8.2.2	Informatie labelen		X			Om informatie te labelen moet een passende reeks procedures worden ontwikkeld en geïmplementeerd in overeenstemming met het informatieclassificatieschema dat is vastgesteld door de organisatie.	Geïmplementeerd
8.2.3	Behandelen van bedrijfsmiddelen	X	X	X		Procedures voor het behandelen van bedrijfsmiddelen moeten worden ontwikkeld en geïmplementeerd in	Geïmplementeerd

						overeenstemming met het informatieclassificatie-schema dat is vastgesteld door de organisatie.	
8.3 Behandelen van media							
8.3.1	Beheer van verwijderbare media	X	X			Voor het beheren van verwijderbare media moeten procedures worden geïmplementeerd in overeenstemming met het classificatieschema dat door de organisatie is vastgesteld.	Geïmplementeerd
8.3.2	Verwijderen van media	X	X			Media moeten op een veilige en beveiligde manier worden verwijderd als ze niet langer nodig zijn, overeenkomstig formele procedures	Geïmplementeerd
8.3.3	Media fysiek overdragen		X			Media die informatie bevatten, moeten worden beschermd tegen onbevoegde toegang, misbruik of corruptie tijdens transport.	Geïmplementeerd

9. Toegangsbeveiliging

#	Paragraaf	R	B	W	C	Maatregel	Status
9.1 Bedrijfseisen voor toegangsbeveiliging							
9.1.1	Beleid voor toegangsbeveiliging	X	X			Een beleid voor toegangsbeveiliging moet worden vastgesteld, gedocumenteerd en beoordeeld op basis van bedrijfs- en informatiebeveiligings-eisen.	Geïmplementeerd
9.1.2	Toegang tot netwerken en netwerkdiensten		X			Gebruikers moeten alleen toegang krijgen tot het netwerk en de netwerkdiensten waarvoor zij specifiek bevoegd zijn.	Geïmplementeerd
9.2 Beheer van toegangsrechten van gebruikers							
9.2.1	Registratie en uitschrijving van gebruikers	X	X			Een formele registratie- en uitschrijvingsprocedure moet worden geïmplementeerd om toewijzing van toegangsrechten mogelijk te maken.	Geïmplementeerd
9.2.2	Gebruikers toegang verlenen	X	X			Een formele gebruikerstoegangsverleningsprocedure moet worden geïmplementeerd om toegangsrechten voor alle typen gebruikers en voor alle systemen en diensten toe te wijzen of in te trekken.	Geïmplementeerd
9.2.3	Beheren van speciale toegangsrechten		X			Het toewijzen en gebruik van bevoorrechte toegangsrechten moeten worden beperkt en gecontroleerd.	Geïmplementeerd
9.2.4	Beheer van geheime authenticatie-informatie van gebruikers		X			Het toewijzen van geheime authenticatie-informatie behoort te worden beheerst via een formeel beheersproces.	Geïmplementeerd
9.2.5	Beoordeling van toegangsrechten van gebruikers		X			Eigenaren van bedrijfsmiddelen behoren toegangsrechten van gebruikers regelmatig te beoordelen.	Geïmplementeerd

9.2.6	Toegangsrechten intrekken of aanpassen		X			De toegangsrechten van alle medewerkers en externe gebruikers voor informatie en informatieverwerkende faciliteiten moeten bij beëindiging van hun dienstverband, contract of overeenkomst worden verwijderd, en bij wijzigingen moeten ze worden aangepast.	Geïmplementeerd
9.3 Gebruikersverantwoordelijkheden							
9.3.1	Geheime authenticatie-informatie gebruiken	X	X	X	X	Van gebruikers moet worden verlangd dat zij zich bij het gebruiken van geheime authenticatie-informatie houden aan de praktijk van de organisatie.	Geïmplementeerd
9.4 Toegangsbeveiliging van systeem en toepassing							
9.4.1	Beperking toegang tot informatie		X			Toegang tot informatie en systeemfuncties van applicaties moet worden beperkt in overeenstemming met het beleid voor toegangscontrole.	Geïmplementeerd
9.4.2	Beveiligde inlogprocedures		X		X	Indien het beleid voor toegangsbeveiliging dit vereist, moet toegang tot systemen en toepassingen worden beheerst door een beveiligde inlogprocedure.	Geïmplementeerd
9.4.3	Systeem voor wachtwoordbeheer	X	X			Systemen voor wachtwoordbeheer moeten interactief zijn en sterke wachtwoorden waarborgen.	Geïmplementeerd
9.4.4	Speciale systeemhulpmiddelen gebruiken				X	Het gebruik van systeemhulpmiddelen die in staat zijn om beheersmaatregelen voor systemen en toepassingen te omzeilen moet worden beperkt en nauwkeurig worden gecontroleerd.	Geïmplementeerd
9.4.5	Toegangsbeveiliging op programmabroncode		X			Toegang tot de programmabroncode moet worden beperkt.	Geïmplementeerd

10. Cryptografie

#	Paragraaf	R	B	W	C	Maatregel	Status
10.1 Cryptografische beheersmaatregelen							
10.1.1	Beleid inzake het gebruik van cryptografische beheersmaatregelen		X		X	Ter bescherming van informatie moet een beleid voor het gebruik van cryptografische beheersmaatregelen worden ontwikkeld en geïmplementeerd.	Geïmplementeerd
10.1.2	Sleutelbeheer	X	X			Met betrekking tot het gebruik, de bescherming en de levensduur van cryptografische sleutels moet tijdens hun gehele levenscyclus een beleid worden ontwikkeld en geïmplementeerd.	Geïmplementeerd

11. Fysieke beveiliging en beveiliging van de omgeving

#	Paragraaf	R	B	W	C	Maatregel	Status
11.1 Beveiligde gebieden							
11.1.1	Fysieke beveiligingszone		X			Beveiligingszones moeten worden gedefinieerd en gebruikt om gebieden te beschermen die gevoelige of essentiële informatie en informatieverwerkende faciliteiten bevatten.	Geïmplementeerd
11.1.2	Fysieke toegangsbeveiliging		X		X	Beveiligde gebieden moeten worden beschermd door passende toegangsbeveiliging om ervoor te zorgen dat alleen bevoegd personeel toegang krijgt.	Geïmplementeerd
11.1.3	Kantoren, ruimten en faciliteiten beveiligen		X		X	Voor kantoren, ruimten en faciliteiten moet fysieke beveiliging worden ontworpen en toegepast.	Geïmplementeerd
11.1.4	Beschermen tegen bedreigingen van buitenaf		X			Tegen natuurrampen, kwaadwillige aanvallen of ongelukken moet fysieke bescherming worden ontworpen en toegepast.	Geïmplementeerd
11.1.5	Werken in beveiligde gebieden		X			Voor het werken in beveiligde gebieden moeten procedures worden ontwikkeld en toegepast.	Geïmplementeerd

11.2 Apparatuur							
11.2.1	Plaatsing en bescherming van apparatuur	X		X		Apparatuur moet zo worden geplaatst en beschermd dat risico's van bedreigingen en gevaren van buitenaf, alsook de kans op onbevoegde toegang worden verkleind.	Geïmplementeerd
11.2.2	Nutsvoorzieningen			X		Apparatuur behoort te worden beschermd tegen stroomuitval en andere verstoringen die worden veroorzaakt door ontregelingen in nutsvoorzieningen.	Geïmplementeerd
11.2.3	Beveiliging van bekabeling		X			Voedings- en telecommunicatiekabels voor het versturen van gegevens of die informatiediensten ondersteunen, moeten worden beschermd tegen interceptie, verstoring of schade.	Geïmplementeerd
11.2.4	Onderhoud van apparatuur		X			Apparatuur moet correct worden onderhouden om de continue beschikbaarheid en integriteit ervan te waarborgen.	Geïmplementeerd
11.2.5	Verwijdering van bedrijfsmiddelen		X	X	X	Apparatuur, informatie en software mogen niet van de locatie worden meegenomen zonder voorafgaande goedkeuring.	Geïmplementeerd
11.2.6	Beveiliging van apparatuur en bedrijfsmiddelen buiten het terrein		X	X		Bedrijfsmiddelen die zich buiten het terrein bevinden, moeten worden beveiligd, waarbij rekening moet worden gehouden met de verschillende risico's van werken buiten het terrein van de organisatie.	Geïmplementeerd
11.2.7	Veilig verwijderen of hergebruiken van apparatuur		X	X		Alle onderdelen van de apparatuur die opslagmedia bevatten, moeten worden geverifieerd om te waarborgen dat gevoelige gegevens en in licentie gegeven software voorafgaand aan verwijdering of hergebruik zijn verwijderd of veilig zijn overschreven.	Geïmplementeerd
11.2.8	Onbeheerde gebruikersapparatuur		X			Gebruikers moeten ervoor zorgen dat onbeheerde apparatuur voldoende beschermd is.	Geïmplementeerd
11.2.9	'Clear desk'- en 'clear screen'-beleid		X			Er moet een 'clear desk'-beleid voor papieren documenten en verwijderbare opslagmedia en een 'clear screen'-beleid voor informatieverwerkende faciliteiten worden ingesteld.	Geïmplementeerd

12. Beveiliging bedrijfsvoering

#	Paragraaf	R	B	W	C	Maatregel	Status
12.1 Bedieningsprocedures en verantwoordelijkheden							
12.1.1	Gedocumenteerde bedieningsprocedures			X		Bedieningsprocedures moeten worden gedocumenteerd en beschikbaar gesteld aan alle gebruikers die ze nodig hebben.	Geïmplementeerd
12.1.2	Wijzigingsbeheer	X	X			Veranderingen in de organisatie, bedrijfsprocessen, informatieverwerkende faciliteiten en systemen die van invloed zijn op de informatiebeveiliging moeten worden beheerst.	Geïmplementeerd
12.1.3	Capaciteitsbeheer		X		X	Het gebruik van middelen moet worden gemonitord en afgestemd, en er moeten verwachtingen worden opgesteld voor toekomstige capaciteitseisen om de vereiste systeemprestaties te waarborgen.	Geïmplementeerd
12.1.4	Scheiding van ontwikkel-, test- en productieomgevingen		X			Ontwikkel-, test- en productieomgevingen moeten worden gescheiden om het risico van onbevoegde toegang tot of veranderingen aan de productieomgeving te verlagen.	Geïmplementeerd
12.2 Bescherming tegen malware							
12.2.1	Beheersmaatregelen tegen malware	X	X			Ter bescherming tegen malware moeten beheersmaatregelen voor detectie, preventie en herstel worden geïmplementeerd, in combinatie met een passend bewustzijn van gebruikers.	Geïmplementeerd
12.3 Back-up							
12.3.1	Back-up van informatie	X	X		X	Regelmatig moeten back-upkopieën van informatie, software en systeemaafbeeldingen worden gemaakt en getest in overeenstemming met een overeengekomen back-upbeleid.	Geïmplementeerd
12.4 Verslaglegging en monitoren							
12.4.1	Gebeurtenissen registreren	X		X	X	Logbestanden van gebeurtenissen die gebruikersactiviteiten, uitzonderingen en informatiebeveiligingsgebeurtenissen registreren, moeten worden gemaakt, bewaard en regelmatig worden beoordeeld.	Geïmplementeerd

12.4.2	Beschermen van informatie in logbestanden	X		X	X	Logfaciliteiten en informatie in logbestanden moeten worden beschermd tegen vervalsing en onbevoegde toegang.	Geïmplementeerd
12.4.3	Logbestanden van beheerders en operators			X	X	Activiteiten van systeembeheerders en -operators moeten worden vastgelegd en de logbestanden moeten worden beschermd en regelmatig worden beoordeeld.	Geïmplementeerd
12.4.4	Kloksynchronisatie		X	X	X	De klokken van alle relevante informatieverwerkende systemen binnen een organisatie of beveiligingsdomein moeten worden gesynchroniseerd met één referentietijdbron.	Geïmplementeerd
12.5 Beheersing van operationele software							
12.5.1	Software installeren op operationele systemen		X			Om het op operationele systemen installeren van software te beheersen moeten procedures worden geïmplementeerd.	Geïmplementeerd
12.6 Beheer van technische kwetsbaarheden							
12.6.1	Beheer van technische kwetsbaarheden		X			Informatie over technische kwetsbaarheden van informatiesystemen die worden gebruikt moet tijdig worden verkregen, de blootstelling van de organisatie aan dergelijke kwetsbaarheden moet worden geëvalueerd en passende maatregelen moeten worden genomen om het risico dat ermee samenhangt aan te pakken.	Geïmplementeerd
12.6.2	Beperkingen voor het installeren van software	X	X		X	Voor het door gebruikers installeren van software moeten regels worden vastgesteld en geïmplementeerd.	Geïmplementeerd
12.7 Overwegingen betreffende audits van informatiesystemen							
12.7.1	Beheersmaatregelen betreffende audits van informatiesystemen			X		Auditeisen en -activiteiten die verificatie van uitvoeringssystemen met zich meebrengen, moeten zorgvuldig worden gepland en afgestemd om bedrijfsprocessen zo min mogelijk te verstoren.	Geïmplementeerd

13. Communicatiebeveiliging

#	Paragraaf	R	B	W	C	Maatregel	Status
13.1 Beheer van netwerkbeveiliging							
13.1.1	Beheersmaatregelen voor netwerken		X			Netwerken moeten worden beheerd en beheerst om informatie in systemen en toepassingen te beschermen.	Geïmplementeerd
13.1.2	Beveiliging van netwerkdiensten		X			Beveiligings-mechanismen, dienstverleningsniveaus en beheerseisen voor alle netwerkdiensten moeten worden geïdentificeerd en opgenomen in overeenkomsten betreffende netwerkdiensten. Dit geldt zowel voor diensten die intern worden geleverd als voor uitbestede diensten.	Geïmplementeerd
13.1.3	Scheiding in netwerken		X			Groepen van informatiediensten, -gebruikers en -systemen moeten in netwerken worden gescheiden.	Geïmplementeerd
13.2 Informatietransport							
13.2.1	Beleid en procedures voor informatietransport		X		X	Ter bescherming van het informatietransport, dat via alle soorten communicatiefaciliteiten verloopt, moeten formele beleidsregels, procedures en beheersmaatregelen voor transport van kracht zijn.	Geïmplementeerd
13.2.2	Overeenkomsten over informatietransport		X		X	Overeenkomsten behoren betrekking te hebben op het beveiligd transporteren van bedrijfsinformatie tussen de organisatie en externe partijen.	Geïmplementeerd
13.2.3	Elektronische berichten		X		X	Informatie die is opgenomen in elektronische berichten moet passend beschermd zijn.	Geïmplementeerd
13.2.4	Vertrouwelijkheids- of geheimhoudingsovereenkomst	X	X		X	Eisen voor vertrouwelijkheids- of geheimhoudings-overeenkomsten die de behoeften van de organisatie betreffende het beschermen van informatie weerspiegelen moeten worden vastgesteld, regelmatig worden beoordeeld en gedocumenteerd.	Geïmplementeerd

14. Acquisitie, ontwikkeling en onderhoud van informatiesytemen

#	Paragraaf	R	B	W	C	Maatregel	Status
14.1 Beveiligingseisen voor informatiesystemen							
14.1.1	Analyse en specificatie van informatiebeveiligingseisen		X			De eisen die verband houden met informatiebeveiliging moeten worden opgenomen in de eisen voor nieuwe informatiesystemen of voor uitbreidingen van bestaande informatiesystemen.	Geïmplementeerd
14.1.2	Toepassingsdiensten op openbare netwerken beveiligen				X	Informatie die deel uitmaakt van uitvoeringsdiensten en die via openbare netwerken wordt uitgewisseld, moet worden beschermd tegen frauduleuze activiteiten, geschillen over contracten en onbevoegde openbaarmaking en wijziging.	Geïmplementeerd
14.1.3	Transacties van toepassingsdiensten beschermen		X		X	Informatie die deel uitmaakt van transacties van toepassingsdiensten moet worden beschermd ter voorkoming van onvolledige overdracht, foutieve routing, onbevoegd wijzigen van berichten, onbevoegd openbaar maken, onbevoegd vermenigvuldigen of afspelen.	Geïmplementeerd
14.2 Beveiliging in ontwikkelings- en ondersteunende processen							
14.2.1	Beleid voor beveiligd ontwikkelen	X	X	X	X	Voor het ontwikkelen van software en systemen moeten regels worden vastgesteld en op ontwikkelactiviteiten binnen de organisatie worden toegepast.	Geïmplementeerd
14.2.2	Procedures voor wijzigingsbeheer met betrekking tot systemen		X	X	X	Wijzigingen aan systemen binnen de levenscyclus van de ontwikkeling moeten worden beheerst door het gebruik van formele controleprocedures voor wijzigingsbeheer.	Geïmplementeerd

14.2.3	Technische beoordeling van toepassingen na wijzigingen bedieningsplatform		X	X	X	Als bedieningsplatforms zijn veranderd, moeten bedrijfskritische toepassingen worden beoordeeld en getest om te waarborgen dat er geen nadelige impact is op de activiteiten of de beveiliging van de organisatie.	Geïmplementeerd
14.2.4	Beperkingen op wijzigingen aan softwarepakketten		X			Wijzigingen aan softwarepakketten moeten worden ontraden, beperkt tot noodzakelijke veranderingen en alle veranderingen moeten strikt worden gecontroleerd.	Geïmplementeerd
14.2.5	Principes voor engineering van beveiligde systemen		X	X	X	Principes voor de engineering van beveiligde systemen moeten worden vastgesteld, gedocumenteerd, onderhouden en toegepast voor alle verrichtingen betreffende het implementeren van informatiesystemen.	Geïmplementeerd
14.2.6	Beveiligde ontwikkelomgeving		X	X		Organisaties moeten beveiligde ontwikkelomgevingen vaststellen en passend beveiligen voor verrichtingen op het gebied van systeemontwikkeling en integratie die betrekking hebben op de gehele levenscyclus van de systeemontwikkeling.	Geïmplementeerd
14.2.7	Uitbestede softwareontwikkeling		X		X	Uitbestede systeemontwikkeling moet onder supervisie staan van en worden gemonitord door de organisatie.	Geïmplementeerd
14.2.8	Testen van systeembeveiliging		X	X	X	Tijdens ontwikkelactiviteiten moet de beveiligingsfunctionaliteit worden getest.	Geïmplementeerd
14.2.9	Systeemacceptatietests		X	X	X	Voor nieuwe informatiesystemen, upgrades en nieuwe versies moeten programma's voor het uitvoeren van acceptatietests en gerelateerde criteria worden vastgesteld.	Geïmplementeerd
14.3 Testdata							
14.3.1	Bescherming van testgegevens	X	X	X	X	Testgegevens moeten zorgvuldig worden gekozen, beschermd en gecontroleerd.	Geïmplementeerd

15. Leveranciersrelaties

#	Paragraaf	R	B	W	C	Maatregel	Status
15.1 Informatiebeveiliging in leveranciersrelaties							
15.1.1	Informatiebeveiligings- beleid voor leveranciersrelaties	X	X		X	Met de leverancier moeten de informatiebeveiligingseisen om risico's te verlagen die verband houden met de toegang van de leverancier tot de bedrijfsmiddelen van de organisatie, worden overeengekomen en gedocumenteerd.	Geïmplementeerd
15.1.2	Opnemen van beveiligingsaspecten in leveranciers-overeenkomsten		X		X	Alle relevante informatiebeveiligingseisen moeten worden vastgesteld en overeengekomen met elke leverancier die toegang heeft tot IT-infrastructuurelementen ten behoeve van de informatie van de organisatie, of deze verwerkt, opslaat, communiceert of biedt.	Geïmplementeerd
15.1.3	Toeleveringsketen van informatie- en communicatietechnologie			X	X	Overeenkomsten met leveranciers moeten eisen bevatten die betrekking hebben op de informatiebeveiligingsrisico's in verband met de toeleveringsketen van de diensten en producten op het gebied van informatie- en communicatietechnologie.	Geïmplementeerd
15.2 Beheer van dienstverlening van leveranciers							
15.2.1	15.2.1 Monitoring en beoordeling van dienstverlening van leveranciers		X	X		Organisaties moeten regelmatig de dienstverlening van leveranciers monitoren, beoordelen en auditen.	Geïmplementeerd
15.2.2	15.2.2 Beheer van veranderingen in dienstverlening van leveranciers		X	X		Veranderingen in de dienstverlening van leveranciers, met inbegrip van handhaving en verbetering van bestaande beleidslijnen, procedures en beheersmaatregelen voor informatiebeveiliging, moeten worden beheerd, rekening houdend met de kritikaliteit van bedrijfsinformatie, betrokken systemen en processen en herbeoordeling van risico's.	Geïmplementeerd

16. Beheer van informatiebeveiligingsincidenten

#	Paragraaf	R	B	W	C	Maatregel	Status
16.1 Beheer van informatiebeveiligingsincidenten en -verbeteringen							
16.1.1	Verantwoordelijkheden en procedures		X	X		Directieverantwoordelijkheden en -procedures behoren te worden vastgesteld om een snelle doeltreffende en ordelijke respons op informatiebeveiligingsincidenten, met inbegrip van communicatie over beveiligingsgebeurtenissen en zwakke plekken in de beveiliging.	Geïmplementeerd
16.1.2	Rapportage van informatiebeveiligings gebeurtenissen	X	X	X	X	Informatiebeveiligings-gebeurtenissen moeten zo snel mogelijk via de juiste leidinggevende niveaus worden gerapporteerd.	Geïmplementeerd
16.1.3	Rapportage van zwakke plekken in de informatiebeveiliging		X	X	X	Van medewerkers en contractanten die gebruikmaken van de informatiesystemen en -diensten van de organisatie moet worden geëist dat zij de in systemen of diensten waargenomen of vermeende zwakke plekken in de informatiebeveiliging registreren en rapporteren.	Geïmplementeerd
16.1.4	Beoordeling van en besluitvorming over informatiebeveiligings gebeurtenissen		X	X		Informatiebeveiligings-gebeurtenissen moeten worden beoordeeld en er moet worden geoordeeld of zij moeten worden geclassificeerd als informatiebeveiligings incidenten.	Geïmplementeerd
16.1.5	Respons op informatiebeveiligings incidenten		X	X		Op informatiebeveiligings-incidenten moet worden gereageerd in overeenstemming met de gedocumenteerde procedures.	Geïmplementeerd
16.1.6	Lering uit informatiebeveiligings incidenten		X	X		Kennis die is verkregen door informatiebeveiligings-incidenten te analyseren en op te lossen moet worden gebruikt om de waarschijnlijkheid of impact van toekomstige incidenten te verkleinen.	Geïmplementeerd
16.1.7	Verzamelen van bewijsmateriaal		X	X	X	De organisatie moet procedures definiëren en toepassen voor het identificeren, verzamelen, verkrijgen en bewaren van informatie die als bewijs kan dienen.	Geïmplementeerd

17. Informatiebeveiligingsaspecten van bedrijfscontinuïteitsbeheer

#	Paragraaf	R	B	W	C	Maatregel	Status
17.1 Informatiebeveiligingscontinuïteit							
17.1.1	Informatiebeveiligingscontinuïteit plannen		X		X	De organisatie moet haar eisen voor informatiebeveiliging en voor de continuïteit van het informatiebeveiligings-beheer in ongunstige situaties, bijv. een crisis of een ramp, vaststellen.	Geïmplementeerd
17.1.2	Informatiebeveiliging-continuïteit implementeren		X		X	De organisatie moet processen, procedures en beheersmaatregelen vaststellen, documenteren, implementeren en handhaven om het vereiste niveau van continuïteit voor informatiebeveiliging tijdens een ongunstige situatie te waarborgen.	Geïmplementeerd
17.1.3	Informatiebeveiliging-continuïteit verifiëren, beoordelen en evalueren		X		X	De organisatie moet de ten behoeve van informatiebeveiligingscontinuïteit vastgestelde en geïmplementeerde beheersmaatregelen regelmatig verifiëren om te waarborgen dat ze deugdelijk en doeltreffend zijn tijdens ongunstige situaties.	Geïmplementeerd
17.2 Redundante componenten							
17.2.1	Beschikbaarheid van informatieverwerkende faciliteiten		X		X	Informatieverwerkende faciliteiten moeten met voldoende redundantie worden geïmplementeerd om aan beschikbaarheidseisen te voldoen.	Geïmplementeerd

18. Naleving

#	Paragraaf	R	B	W	C	Maatregel	Status
18.1 Compliance met juridische standaarden							
18.1.1	Identificatie van toepasbare wet- en regelgeving	X	X	X	X	Alle relevante wettelijke statutaire, regelgevende, contractuele eisen en de aanpak van de organisatie om aan deze eisen te voldoen moeten voor elk informatiesysteem en de organisatie expliciet worden vastgesteld, gedocumenteerd en actueel gehouden.	Geïmplementeerd
18.1.2	Intellectueel eigendom rechten	X	X	X	X	Om de naleving van wettelijke, regelgevende en contractuele eisen in verband met intellectuele-eigendomsrechten en het gebruik van eigendomssoftware-producten te waarborgen moeten passende procedures worden geïmplementeerd.	Geïmplementeerd
18.1.3	Bescherming van records	X	X	X	X	Registraties moeten in overeenstemming met wettelijke, regelgevende, contractuele en bedrijfseisen worden beschermd tegen verlies, vernietiging, vervalsing, onbevoegde toegang en onbevoegde vrijgave.	Geïmplementeerd
18.1.4	Privacy en bescherming van persoonlijke data	X	X	X	X	Privacy en bescherming van persoonsgegevens moeten, voor zover van toepassing, worden gewaarborgd in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving.	Geïmplementeerd
18.1.5	Beheersmaatregel van cryptografische controls		X		X	Cryptografische beheersmaatregelen moeten worden toegepast in overeenstemming met alle relevante overeenkomsten, wet- en regelgeving.	Geïmplementeerd

18.2 Informatie veiligheid reviews							
18.2.1	Onafhankelijke review van informatieveiligheid		X		X	De aanpak van de organisatie ten aanzien van het beheer van informatiebeveiliging en de implementatie ervan (bijv. beheersdoelstellingen, beheersmaatregelen, beleidsregels, processen en procedures voor informatiebeveiliging), moeten onafhankelijk en met geplande tussenpozen of zodra zich belangrijke veranderingen voordoen worden beoordeeld.	Geïmplementeerd
18.2.2	Compliance met beleid en standaarden		X		X	De directie moet regelmatig de naleving van de informatieverwerking en -procedures binnen haar verantwoordelijkheidsgebied beoordelen aan de hand van de desbetreffende beleidsregels, normen en andere eisen betreffende beveiliging.	Geïmplementeerd
18.2.3	Technische compliance review		X		X	Informatiesystemen moeten regelmatig worden beoordeeld op naleving van de beleidsregels en normen van de organisatie voor informatiebeveiliging.	Geïmplementeerd

